

ח א מיי פ"ו מהלכות
שנת הלכה כה טו"ט"ע
א"ת ס"י סק"ט ע"כ:
ב ב מיי שם טו"ט"ע שם
סק"ט כג:
ג מיי פ"ה מהלכות
סוכה הלכה יט סמג
ע"ש מ"ג טו"ט"ע א"ת ס"י
תל"ל סק"ט א:
ד מיי שם ה"ל כ"ה
טו"ט"ע שם סק"ט ג:
ה ה מיי פ"ד מהלכות
סוכה ה"ל ו' טו"ט"ע
א"ת ס"י מ"ח סק"ט כג:
ו ו מיי שם טו"ט"ע שם
סק"ט ג:

רבינו הנאמל

בהן טפח ולא ביניהן
פוחת טפח טומאה
תחתיהן [תחתיהן] טמא
ביניהן ועל גביהן טהור
אלמא כי יש בקורה טפח
אמרינן חבט רמי אין
בקורה טפח לא אמרינן
וכן בסוכה אם יש בגגה
טפח אע"פ שקנה יורד
מחבירו יותר מ' טפחים
אמרינן חבט רמי.
ומקשי רב אשי לרב
כהנא איני דבמילי
אחרנייתא וזלתי הטומאה
כל היכא דליכא טפח לא
אמרינן חבט רמי והתניא
בעירובין פרק מבי קורה
היוצאה מכותל זה ואינה
נוצעת בכותל כו' עד וכן
בב' קורות המתאימות
ולא בוז לקבל אריח ולא
בוז לקבל אריח אם
מקבלות אריח לרוחבו
טפח אין צריך להביא
קורה אחרת כו'. פי'
הקורה המתרת במבוי
צריכה להיות רוחבה כדי
לקבל אריח כדתנן הקורה
שאמר רוחבה לקבל אריח
כו' אם אינה יכולה לקבל
אריח אינה מתרת ושנינן
בוז הברייתא ב' קורות
המתאימות כלומר נתונות
זו בצד זו על פי המבוי אם
יש בשתייהן רוחב טפח
כדי לקבל אריח לרחבן
דיי על ומתירות המבוי
וקתני על אלו ב' קורות
שאין באחת מהן טפח היו
נתונות אחת למעלה ואחת
למטה ר' יוסי ברי' יהודה
אומר רואין העליונה לפי
כאילו היא למטה
והתחתונה כאילו היא
למעלה כו' הנה אע"פ
שאין באחת מהן טפח
אמרינן חבט רמי. ושנינן
תריץ ואימא הכי ובלבד
שלא תהא העליונה
למעלה מכ' אמה אלא
בתוך כ' והקורה
התחתונה סמוכה לה
בפחות מג' אי נמי כו'
כענין הראשון ופשוטה
היא. ומדמתרין אביי
ורבא אליבא דשמאלא
דאין בתראי ש"מ
דכוותיה סבירא להו
דמדובלת קתני במתני'
מבולבלת היא ותירתי
קתני: (ב) פי' החמה והצל
בזמן דאינון כהרדי פסולה
דסכך שנקוב כי זוזא
מלעיל נראה בקרקע
הנכנסת מאותן נקב
כאיסתרא שהור יתר אבל
בקרקע אם שוין שיעור
החמה והצל כשהיה היא
שלמעלה תהא מעוטא
מן הצל והמעובה כמין
בית אע"פ שאין הכוכבים
נראין מתוכה כשרה
ואסיקנא (ג) כוכבי חמה
בעינן: מתני' העושה
סוכתו בראש העגלה או
בראש הספינה כשרה
ועולין כו'. ואוקימנא
ביכולה

כב:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

הא זה וזה בתוך עשרים אמרינן חבט רמי. וא"ת מאי קושיא
אלדפריך מרבי יוסי צרבי יהודה לסייעיה מרצנן דלית להו
רואין דהא רצנן פליגי עליה כדמוכח פ"ק דעירובין (דף י"ז. ע"ט)
לאמר אצ"י רבי יוסי סבר לה כמצוה צמדא ופליגי עליה צמדא סבר
לה כמצוה צמדא דלית ליה רואין
יש לומר דטעמא דרצנן לאו משום
דלית להו חבט רמי בפחות מטפח
אלא משום דפסלי קורה המונחת
צאתו ענין שאינה ראויה לקבל אריח
דצו רחצה וצריאה ולא אמרינן
רואין לפסול^א קורה הניטלת צרות
ושתי קורות המתאימות הפילו צפחות
משלשה משום דרלויה^ב לקבל אריח
צו אלז אי הוה להו הכא (ג) רואין
אפילו צפחות משלשה יש לנו ללמוד
מדברי רבי יוסי צרבי יהודה שאפילו
צמופלג שלשה היו אומרים רואין דהא
לא פליגי (אלא^א) צמאי דלית להו
רואין אלא מטעמא דפרישית:

אבל בשלשה כיון דלית ביה טפח

לא אמרינן חבט רמי.
השתא אסיקנא דצטפת אמרינן חבט
רמי אפילו בשלשה ותימה דצפרק
קמא דעירובין (דף ט. ע"ט) אמרינן
גבי היתא קורתו משוכה או תלויה
כגון שנען שתי יחידות עקומות על
שני כותלי מצוי שאין צגוצהן שלשה
ואין צעקמימותן שלשה וקא משמע
לן דאמרינן לצוד וחבט ולמה לי
שאין צגוצהן שלשה כיון דקורה רחצה
טפח אפילו צגוצה שלשה נמי אמרינן
חבט רמי יש לומר דלא דמי דצללו
הכי תיקשי לן התם צללו טעמא
דחבט רמי ליחכשר האי מצוי כיון
דאין הקורה למעלה מעשרים אלא
היינו טעמא כדאמרינן התם דצעינן
קורה על גבי מצוי ואפילו הו קורה
משום מחילה^א צעינן היכר קנת ולא
חשיב היכר כלל אלא אם כן הו
צתוך שלשה כי הוה דהתם^ב דהניח
מצתוך ואפילו סמוך לכותל:

כאן מלמעלה באן מלמטה

הא דדייקין כי הדדי פסולה
למעלה קאי כשיש צין קנה לחצרו
כמלא קנה אפילו מנומנס פסולה לפי
שחמת האויר נראית צאריך רחצה מן
הצל של סכך והא דדייקין כי הדדי
כשרה נקט שיעוריה מלמטה שהחמה
והצל שוין צידוע שהקנים רחצים מן
האויר: ^א **כוזא** מלעיל באיסתרא
מלמטה. כשנקב רוחב מלמעלה

כשיעור זוז חמתה מרוצה מלמטה כשיעור סלע כך פירש צקונטרס
והקשה ר"ת דרז פפא גופיה דהכא לית ליה פ' קמא דעירובין (דף
טו:) פרוך כעומד מותר והתם נמי פסקינן הלכתא הכי ועוד קשה
לאמר פרק קמא דקידושין (דף י"א:) דעצדי אינשי דקרו לפלגתא
דזוזא איסתרא^א אלמא דאיסתרא פחות מוזה ומפרש רבינו תם כאן
מלמעלה מי שמודד האויר מלמעלה כי הדדי כשרה לפי שהוא עומד
כפרוך אלז העומד מלמטה צאריך ומעיין כלפי מעלה ודומה כי
הדדי פסולה לפי שהאויר שהוא רחב רחב כי זוזא דומה צעינו קטן
כאיסתרא מחמת שהוא רחוק ממנו וראיה לדבר ונהי צעינו כחגזים
(צמדז' יג) וכוכב גדול צממיס דומה צעינו כקטן כדמוכח צפרק
המוכר את הספינה (צ"ג דף ע"ג.)^ב: **שתיים** באיין ואחת בידי
אדם. סמך קרקעית הסוכה רוצה צאילן ועשה ספינה צראש האילן
שתי מחילות ואחת עשה צידי אדם צאריך וסמך קרקעית הסוכה
צאננע הדופן והגזיה הדופן ממנו ולמעלה עשרה או שמים צידי אדם
שאינה יכולה לעמוד צממיכת שמים צאריך אין עולין לה ציוס טוץ
דמשחמש צאילן כך פירש צקונטרס ולא משמע הכי פרק מי
שהחשיך (שנת דף קנ"ד ע"ט) דדייק מהכא דלדדים אסורין דאמרינן מאי
לאו דחק ציה צאילן ואנח ציה קנים צאילן דהו להו דלדין ומשמע
דמיירי שהאילן דפנות לסוכה וקנים של סוכה נסמכין על האילן ואם יכנס
צה ציוס טוץ גורה שמה ייח חפצו על הסכך וכן פירש שם צקונטרס:
דחניא

שתי קורות המתאימות כו'. דמנן צעירובין (דף י"ג:) הקורה שאמרנו
רחצה כדי לקבל אריח והאריח חזי לצנינה של שלשה טפחים דיה
לקורה שמהא רחצה טפח כדי לקבל אריח לרוחבו והתם פריך
טפח ומחנה צעי ומשני שזולטת לשני צידי הקורה אצבע לכל רוח

ומלצנן צנינה ואם לא היתה לו קורה
רחצה טפח ונתן שמים זו צלז זו
דהיינו מתאימות ענין תאומים: אם
מקבלות אריח לרחבו טפח. כשהן
סמוכות זו לזו אין צריך להציא קורה
אחרת ואם לאו שאין שתייהן רחבות
טפח צריך להציא קורה אחרת:
רבן שמעון בן גמליאל אומר אם
מקבלות לאורכו שלשה אין צריך להביא
קורה אחרת. רבן שמעון בן גמליאל
להקל צא כלומר אפילו אין צהן טפח
ואם מושיב על שתייהן אריח לרחבו
אינו עומד מרחיקן זו מזו ומושיב
עליהן לאורכו וצלז שיהו צריאות
לקבל כוצו ואורכו של אריח שלשה:
ואם לאו. שאין צריאות לקבלו צריך
להציא קורה אחרת: היתה אחת
למעלה ואחת למטה. כשהוסיפן זו
אלז זו לא נתנס צוה אלז זו
נמוכה וזו גבוהה: רואין את העליונה
כאילו היא למטה. צוה לזו או את
התחתונה כאילו היא למעלה אלז
חצרתה: (ה) ובלבד שלא תהא עליונה
למעלה מעשרים. לארץ דאינו מקום
להכשר קורה: ולא תחתונה למטה
מעשרה. לארץ שאין מחילה צפחות
מעשרה: הא זו וזו בתוך עשרים.

אפילו העליונה סמוכה לשפת עשרים
והתחתונה לשפת עשרה קא סלקא
דעתן דמכשר אלמא אמרינן חבט
רמי צפחות מרוחב טפח: תריץ הכי.
כלומר רואין דקאמר פחות מג' הוא
וצלז דקמני הכי קאמר וצלז שלז
תהא עליונה כו': באן מלמעלה
באן מלמטה. הא דדייקין כי
הדדי פסולה למעלה קאי כשיש
צין קנה לקנה כמלא קנה אפילו
מנומנס פסולה לפי שחמת האויר
נראית צאריך רחצה רחצה מן הצל
של סכך והא דדייקין כי הדדי כשרה
נקט שיעוריה מלמטה שחמה וצל
שוין צידוע שהקנים רחצים מן האויר:
כוזא מלעיל באיסתרא מלמטה.
כשהנקב רחב כשיעור זוז חמתו
מרוצה למטה כשיעור סלע: כוכבי
חמה. כשהחמה זורחת עליה ואין
זהרורי חמה נראין ממוכה אין זו

דומה לסוכה אליצא דצית שמאי: **מתני'** העושה סוכתו בראש
העגלה. אף על גב דמטלטל ולא קביעא: ובראש הספינה. שהוא
מקום גבוה של ספינה והיס^א גבוה מאד ואין הרים מקיפין והרוח
שולטת שם ועוקרתה: בשרה. דלירת עראי סגי צה^ב: ועולין לה
ביום טוב. משום דצעיא למיחנא סיפא ואין עולין תנא רישא ועולין:
בראש האיין. תיקן מושבו צראשו ועשה שם מחילות וסכך: בשרה.
לחולו של מועד ואף ציוס טוץ אם עבר ועלה לה^א יחא ידי חובתו:
ואין עולין לה ביום טוב. דגזור צה רצנן^ב דאין עולין צאילן ואין
משחמשין צו שמה יתלוש: שתיים באיין ואחת בידי אדם. סמך
קרקעית הסוכה רוצה צאילן ועשה ספינה צראש האילן שתי מחילות
ואחת עשה צידי אדם צאריך וסמך קרקעית הסוכה צאננע הדופן
והגזיה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים צידי אדם ואחת צאילן
הואיל

(א) לעיל ב. (ב) שנת קנ"ד.
(ג) עיין לעיל ז. (ד) צנינה
לז. (ה) עירובין ה.
(ו) שם ח. (ז) וע"ע מוס'
צ"ב קס"ג. ד"ה ומשין.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וצלז
וד"ה ולא תחמנה דל"א:
(ב) תוס' ד"ה הא זה
וכו' אי הוה להו הכא
רואין אפילו:

גליון הש"ס

[מכ"מ תוס' ד"ה כוזא
מלעיל וכו' ועוד קשה
דאמר פ"ק דקידושין
וכו' אלמא באיסתרא
פחות מוזה. ע' תוס'
צ"ב דף קס"ד ע"ה ד"ה
ומשו וכו']:

ליקוטי רש"י

אחת למעלה ואחת
למטה. וכן שמיס כדי
לקבל אריח זו אלז זו אלא
שאחת מעמידים [שלה]
גבוהים משל תחתיה
וגבוהים ממנה [עירובין
ד.]. ושחממה מרובה
מצלתה. המועט בטל
כרוב והכי הוא כמי שאינו
ועל שם הסכך קרויה
סוכה [לעיל ב.]. שתיים
בידי אדם ואחת
באיין. גבי סוכה חן
שכסירה צה דפנות ואם
עשה שמים כהלכתן
והשלישי עשה צאילן
כשרה. דפנות לא איכפת
לן אם תמוננות הם.
וה"ה אם כולן נקבעות
צאילן והא דנקט שמים
צידי אדם רבוחא
אשמועינן דאפילו הכי אין
עולין לה לאכול ולשון
צאיות סוכה צ"ט מפני
שסככה קשור צדופינה
ושען עליה והוא משחמש
על סככה ונתן כליו
ומנלא משחמש צאילן. כל
כניסה דסוכה נקט צלשון
עליה צמסכת סוכה לפי
שרוין עושין סוכותיהן
צראש גגן. דצננת דוכתין
מן צה הכי אין מטרימין
אותו לעלות. אמר להם
העולם לסוכה, אלז מוריד
הוא את הכלים. וכן הרצה
[שבת קנ"ד].

הגהות וצינונים

(א) בר"ן הגירסא והוא
גבוה מאד ונכון
(רש"י): (ב) ברש"י
שבריי"ף ובר"ן ליתא
תיבת "לה", וע"י מצפה
איתן בילק"מ: (ג) צ"ל
ופ"ל (מראה חן) ויד
דוד וכו"ה בדפ"ר:
(ד) בדפ"ר דראוין:
(ה) רש"י מ"ו (גליון):
(ו) לפ"ד מהרש"א הכל
ד"א וק"ל (גליון). וכו"ה
בדפ"ר:

חשק שלמה על ר"ח

(א) נראה דסמך כאן ודברי
רבינו סובבס והולכים על הא
דמשני הגמ' כאן מלמעלה
וכאן מלמטה וע"י כח פ"י
וכו': (ב) נראה דר"ל
לכתולה צעינן שיהו כוכבי
חמה נראין דצ"ה לא מכשרי
רק צידוע וכו"ה צירושלמי
להדיא וע"י צראש וצריך:

